

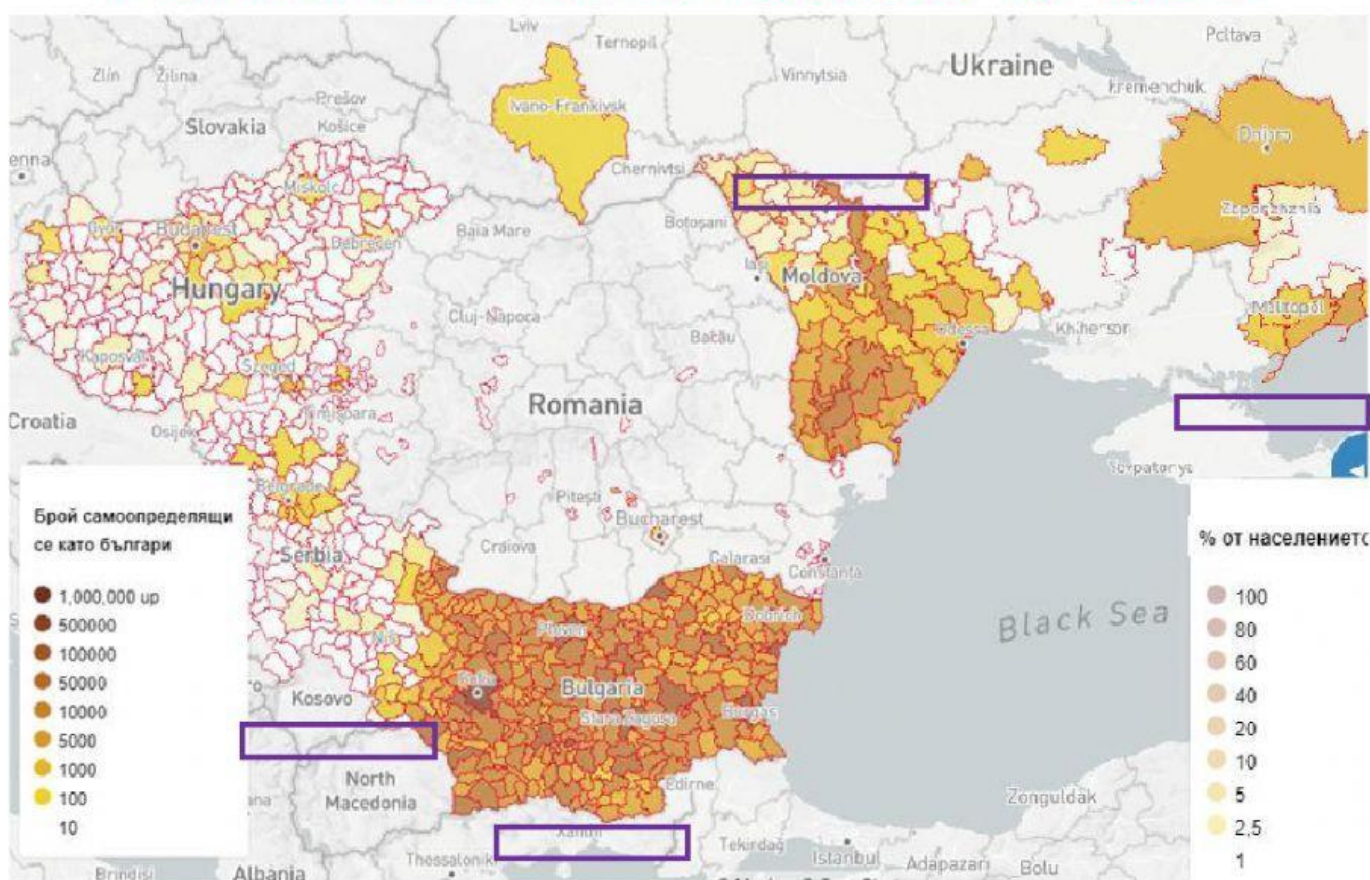
Население

Броят и динамиката на населението на България са резултат от множество фактори през различни исторически етапи. Въпреки демографските проблеми страната ни е пример за етническа и религиозна толерантност.

Пътният народостен и етнически състав на населението ни е в основата на неговото културно многообразие. Въпреки съвременните проблеми на населението България оцелява, защото разполага с генетичен ресурс, запазил българското от Бесарабия и Крим до Егея и Шар планина. Ресурс, който в годините на падение и възход нашият род ревностно съхранява.

1. Сложете на карта етикетите на географските райони: Бесарабия Крим Егея Шар планина

БРОЙ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Броят на населението в България непрекъснато се променя. Той се определя най-точно по време на официални преброявания. Първото преброяване на населението в границите на страната ни е извършено след Съединението на Княжество България и Източна Румелия (1887 г.) **Таблица 1**. Тогава в България са живели 3,2 млн. души. До 1989 г. неговият брой непрекъснато нараства. Това е периодът, в който преобладаващата част от семействата са имали много деца. От 1989 г. досега броят на населението в България непрекъснато намалява. В началото на 2019 г. то е под 7 млн. души. Очаква се към средата на XXI век в България да живеят 5,8 млн. души. Главни причини за намаляването на населението са малкият брой новородени, миграцията (изселванията) в други страни на млади хора и нарастването на починалите поради застаряване на населението.

След Освобождението *средната гъстота* на населението се променя в зависимост от броя на населението и територията на България. През 2018 г. тя е 63 души на km². Населението е неравномерно разпределено. В Южна България живеят около 65% от него. Най-голяма е гъстотата на населението в София **1** и Пловдив. Най-слабо населени територии са Краището, Средна Стара планина, Сакар, Странджа и Северозападна България.

Таблица 1 Промени в броя на населението в България

ГОДИНА	БРОЙ НА НАСЕЛЕНИЕТО
1887	3 154 000
1900	3 744 000
1920	4 847 000
1926	5 529 000
1934	6 078 000
1946	7 029 000
1956	7 629 000
1965	8 228 000
1985	8 949 000
1992	8 487 000
2001	7 933 000
2018	7 000 039

1. Как се определя най-точно броя на населението?

2. До коя година броят на населението в България нараства?

3. Кои са главните причини за намаляване на населението?

4. От какво зависи **средната гъстота** на населението?

5. Къде е най-малка гъстотата на населението в България?

СЪСТАВ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Съставът на населението се определя от неговата етническа и религиозна принадлежност.

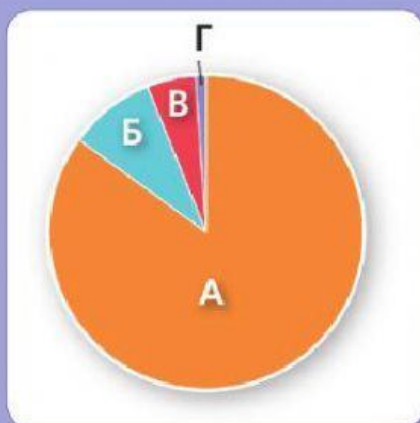
Етнически състав. Най-голям е относителният дял на българите – 84,8%. До 1989 г. този дял непрекъснато нараства. Миграцията към други страни и намалелият брой деца водят до намаляване на абсолютния и относителния дял на българите след 1989 г. Сред другите етнически групи най-много са турците (8,8%). Те живеят главно в Източните Родопи, Лудогорието, Добруджа и Източна Стара планина. Данните показват намаляване на дела на турското население, което се дължи главно на външните миграции.

Ромите са следващата по численост етническа група в България (4,9%). Поради традиционно по-големия брой деца в ромските семейства техният дял нараства. Относителният им дял е най-значителен в Монтана, Сливен, Добрич и др.

Останалите етнически групи съставляват 1,5% от населението. Към тях се отнасят руснаците, арменците, евреите и др.

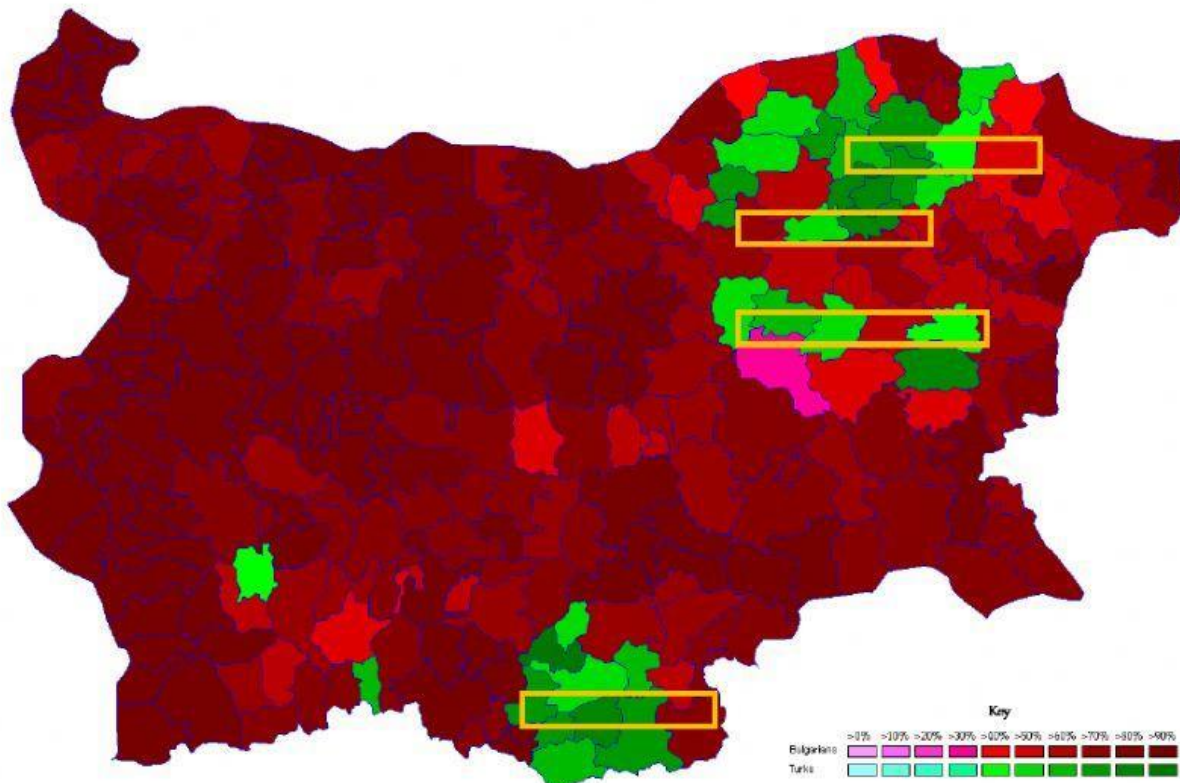
Различните етнически групи живеят в разбирателство. Правата им са гарантирани от българската конституция.

Напишете подходящо заглавие на диаграмата и попълнете легендата.

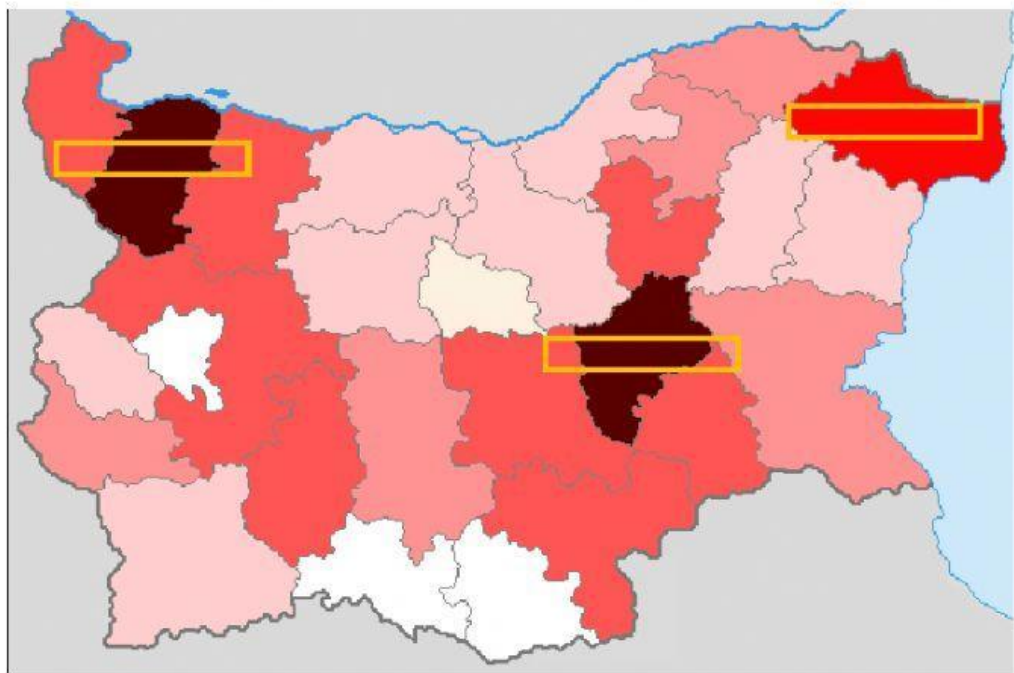
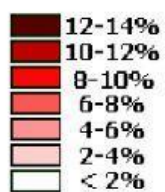
- _____ – българи
- _____ – турци
- _____ – роми
- _____ – грузи

- Разгледайте картата на районите с преобладаващо население от турската етническа група и сложете етикетите на правилните места: **Източни Родопи** **Лудогорие** **Добруджа** **Източна Стара планина**

- Разгледайте картата на районите с преобладаващо население от ромската етническа група и сложете етикетите на правилните места: **Монтана** **Сливен** **Добрич**

Roma minority
in Bulgaria
(census 2001)

4. Прочетете текста и попълнете липсващите думи в него.

религиозна търпимост протестанти и католици
исляма свобода християнството

Религиозен състав. Основната част от населението в България изповядва (77,9%). Повечето християни са източноправославни (76%), а малка част – (1,9%). С християнско вероизповедание са българите, по-голямата част от ромите и малка част от турците. Около 10% от населението на България изповядват . Негови последователи са турците и част от ромите. В България има и на вероизповеданията.

5. Прочетете текста и изпълнете задачата след него.

Състав по местоположение. Според местоположението си населението се разделя на градско и селско. Съотношението му зависи главно от преселването на хора от селата в градовете и от развитието на стопанството. В края на 2018 г. 73,7% от населението живеят в градовете.

Отбележете с **ДА** или **НЕ** твърденията, свързани с населението в България.

Населението в България е равномерно разпределено.	
Основна религия в България е източното православие.	
Населението на България застарява.	
Градското население е около 50% от цялото население на България.	

6. Прочетете текста и изпълнете задачата след него.

ПРОБЛЕМИ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Проблемите на населението в България през последните десетилетия са свързани с миграцията, както и с нагласата на хората за по-малко деца в семейството. Тези проблеми водят до намаляване на населението, намаляване на новородените и увеличаване на дела на възрастните хора (застаряване на населението). Някои райони с малка гъстота и преобладаващо възрастно население постепенно се обезлюдяват **4**.

Отбележете причините за намаляващия брой на населението в България.

- ☐ малкият брой на родените деца
- ☐ миграцията на хора към други страни
- ☐ увеличаващата се смъртност
- ☐ заселването на млади хора в градовете